

Aallaqqaasiut

Saqqummersitami matumani pisortanit utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut aningaasallu tunniunneqartut annertussusaat naatsorsorneqarput.

Ikiorsiissutit isertitanut taarsiissutaasut pingaarnertut sammineqarput

Saqqummersitami isumaginninnikkut ikiorsiissutit, tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit inuussutissarsiorluni isertitaqannginnermi tunniunneqartartut, sammineqarput. Ikiorsiissutit pineqartut suliffeqannginnermi, napparsimanermi allatigulluunniit isertitaqarunnaarnermi tunniunneqartarput. Ikiorsiissutit assigiinngitsut saqqummersitami sammineqartut tassaapput:

- Pisortanit ikiorsiissutit.
- Suliffeqannginnermi, angerlartitaanermi napparsimanermilu suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit.
- Ernereernermi ullormusiat il.il.

Saqqummersitap ilusilersornera

Saqqummersitami aallarniutigineqarput utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut qanoq annertutiginerinik eqikkaanermik, ilaatigut ikiorsiissutinik pisartut amerlassusaat, aningaasat ikiorsiissutigineqartut amerlassusaat aammalu sumiiffinni najugaqarfinnut agguiataarnerannik imaqartumik.

Isertitanut taarsiissutit ikiorsiissutaasartut assigiinngisitaarput. Inatsit tunngaviusoq ikiorserneqarnissamullu piunasaqaatit il.il. ikiorsiissutini pineqartuni ataasiakkaarlugit annertunerusumik nassuiarneqarput.

Naatsorsuutit kommunit nalunaarsuisarfiinit nalunaarsuutit atorlugit suliarineqarput: Nalunaarsuutit tunngaviusut, suliarineri periaatsimullu tunngasut naggasiullugit nassuiarneqarput.

2011-miit 2020-mut utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut matumani saqqummersinneqarput.

Kisitsisaataasivik

Kisitsisaataasivimmi isumaginninnermut tunngasut kisitsisitigut paasissutissaannik kommunikaartumik, ikiorsiissutit suuneri, ukiut, suaassuseq, ukioq naatsorsuutillu suuneri (ikiorsiissutinik pisartut

Utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartagallit

amerlassusaat imaluunniit aningaasat amerlassusaat) malillugit aallertoqarsinnaavoq.

2011-miit 2020-imut utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutininik pisartut

2020-mi 4.702-t katillugit 75 mio.kr. -nik pisortanit ikiorsiissutininik pisimapput, taakkunanga 2.111-t katillugit 29 mio.kr. -nik suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutininik kiisalu 1.052-it katillugit 36 mio.kr. -nik ernereermermi ullormusianik il.il.

2019-mut sanilliullugit pisortanit ikiorsiissutininik pisartut amerlassusaat annerusumik allannorsimannngillat. Tamanna aningaasanut tunniunneqarsimasunut tamanna atuuppoq. 2019-mut sanilliullugit suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutininik pisartut amerlassusaat 11 pct.-inik ikilimapput, aningaasallu tunniunneqarsimasut 5 pct.-inik apparsimallutik.

Pisortanit ikiorsiissutininik pisartut 2013-imi 8.008-nik amerlassuseqarlutik amerlanerpaasimapput. Ikiorsiissutinillu pisartut nalunaarsorneqarsimasut ikinnerpaat 2020-mi 4.702-nik amerlassuseqarput. Aningaasat ikiorsiissutigineqarsimasut agguataarnerisa takutippaat 2014-imi ikiorsiissutit 162,4 mio kr.-ullutik annertunerpaasimasut, 2020-milu 75,1 mio.kr. -ullutik annikinnerpaasimallutik.

Piffissami 2011-miit 2020-mut suliffeqanngikkallarnermi ikiorserneqarsimasut 2020-mi 2.111-ullutik ikinnerpaasimapput, 2011-milu 3.442-ullutik amerlanerpaasimallutik.

Piffissami 2011-miit 2020-mut ernereermermi ullormusianik il.il. pisartut ukiumut 1.000-it missaanniittarput.

Saqqummersitami matumani ikiorsiissummik pisartagalik pisartagalittut naatsorsorneqarpoq pineqartoq ukiumi kisitsiviusumi decembarip 31-ani Kalaallit Nunaanni najugaqarsimappat, kommunillu nalunaarsuisarfiani ukiumi naatsorsuiffiusumi ikiorsiissutip annertussusaa inuup-normuani nalunaarsorneqarsimappat. Pisortanit ikiorsiissutininik pisartut amerlassusaanni killiliinermi ukiup ingerlanerani minnerpaamik 500 kr.-nik ikiorsiivigineqarsimasariaqarpoq. Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutininik pisartunut kiisalu ernereermermi ullormusianik il.il. pisartunut 1.000 kr.-i killigitinneqarpoq.

Takussutissiaq 1. 2011-miit 2020-mut utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut amerlassusaat aningaasallu ikiorsiissutigineqartut annertussusaat

	Pisortanit ikiorsissutit	Suliffeqanngik- kallarnermi	Erneerernermi ullormusiat il.il	Pisortanit ikiorsissutit	Suliffeqanngik- kallarnermi	Erneerernermi ullormusiat il.il
	Amerlassusaat			Aningaasat annertuss. (1.000 kr.)		
2011	7.833	3.442	1.049	128.328	46.480	33.792
2012	7.971	3.208	1013	139.778	41.760	33.796
2013	8.004	3.099	1.027	151.775	39.909	33.092
2014	7.887	3.112	997	162.365	42.461	31.449
2015	7.111	3.143	1.041	132.654	41.198	31.508
2016	6.063	2.916	1.083	109.457	32.726	32.311
2017	5.787	2.944	1.051	103.711	39.413	34.048
2018	5.086	2.566	1.014	87.972	32.012	36.268
2019	4.760	2.333	1.040	75.685	30.802	36.744
2020	4.702	2.111	1.052	75.118	29.389	35.978

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik <https://bank.stat.gl/SON004> aamma <https://bank.stat.gl/SOD006>.

Takussutissiaq 2-mi takutinneqarput 2016-imiit 2020-mut utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut ikiorsiissutinut assigiinningsunut agguaanneri.

Piffissami pineqartumi akileraarusigassanik pisortanit ikiorsiissutinik pisartut missiliorlugu 30 pct.-inik ikilismapput. Akileraarusigassaanngitsunik ikiorsiissutinik pisartut piffissap pineqartut qeqqani ikililaarsimariarlutik 2020-mi 35 pct.-inik amerlisimapput.

Takussutissiaq 2. 2016-imiit 2020-mut utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut amerlassusaat, ikiorsiissutit suussusaat aningaasallu annertussusaat malillugit

	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
	Amerlassusaat					Aningaasat annertuss. (1.000 kr.)				
Pisortanit ikiorsiissutit katillugit	6.063	5.787	5.086	4.760	4.702	109.457	103.711	87.972	75.685	75.118
Pisortanit ikiorsiissutit, akileraarusigassat katillugit	5.865	5.542	4.892	4.364	4.141	103.589	98.115	83.844	69.152	63.220
- pilertortumik ikiorsiissutit (akileraarusigassat)	975	725	7.577	5.941
- pilersuinerlut aningaasartuutinuullu aalajangersimasunut ikiorsiissutit (akileraarusigassat)	5.530	5.268	95.529	91.653
- nammineq pisuusummik pissaaleqinermi ikiorsiissutit (akileraarusigassat)	99	50	89	42
Pisortanit ikiorsiissutit, akileraarusigassaanngitsut katillugit	1.067	1.091	847	1.102	1.499	5.868	5.596	4.128	6.533	11.897
	Amerlassusaat					Aningaasat annertuss. (1.000 kr.)				
Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit katillugit	2.916	2.944	2.566	2.333	2.111	32.726	39.413	32.012	30.802	29.389
Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit, suliffeqannginnermi	1.514	1.394	1.403	1.347	1.014	17.311	19.451	17.354	18.844	13.706
Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit, angerlartitaanermi	576	672	595	431	232	4.282	8.208	6.700	3.367	1.762
Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit, napparsimanermi	1.179	1.211	824	913	1.077	11.136	11.754	7.966	8.593	13.894
Erneerernermi ullormusiat il.il.	1.083	1.051	1.014	1.040	1.052	36.268	36.744	35.978	36.195	43.799

Malugiuk: Pisortanit ikiorsiissutit "Napparsimasunut kaasarfimmiut", akileraarusigassatut ikiorsiissutaasartut, ikiorsiissutitut immikkut ilanngullugit naatsorsorneqanngimmata, pisortaniilli ikiorsiissutit ataatsimut katinnerini ilanngunneqarlutik. 2018-imiit pisortanit ikiorsiissutit akileraarusigassat tamarmik katinneqarput (takuut periaatsimut immikkoortoq). 2018-imi Sermersuumut naatsorsuinermit suliffeqannginnermi ikiorsiissutinut naatsorsuutini napparsimalluni ikiorsiissutit ilanngunneqarput.

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik, <https://bank.stat.gl/SON004> aamma <https://bank.stat.gl/SON006>.

Utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartagallit

Takussutissiaq 3-mi 2014-imiit 2020-mut pisortanit ikiorsiissutinik pisartut ukiuinut agguataarneri takutinneqarput.

Ataatsimut isigalugu pisartagallit amerlassusaat 40 pct.-inik ikilismapput. 50-it ataallugit ukiullit akornanni pisartagallit ikileriarnepaasimallutik (25-60 pct.-inik), 50-illu sinnerlugit ukiullit akornanni pisartagallit 16 pct.-inik ikilismapput.

Takussutissiaq 3. 2014-imiit 2020-mut pisortanit ikiorsiissutinik pisartagallit amerlassusaat ukiui malillugit

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Katillugit	7.887	7.111	6.063	5.787	5.086	4.760	4.702
-17-inik ukiullit	66	32	27	31	44	118	179
18-29-nik ukiullit	2.845	2.561	2.156	1.978	1.628	1.376	1.327
30-39-nik ukiullit	1.547	1.446	1.257	1.245	1.080	1.013	1.025
40-49-nik ukiullit	1.634	1.374	1.044	949	767	730	670
50-64-inik ukiullit	1.718	1.634	1.518	1.521	1.445	1.379	1.348
65 qummullu	77	64	61	63	122	144	153
Pisartagallit amerlassusaat pct.-inngorlugit							
-17-inik ukiullit	1	0	0	1	0	1	4
18-29-nik ukiullit	36	36	36	34	32	29	28
30-39-nik ukiullit	20	20	21	22	21	21	22
40-49-nik ukiullit	21	19	17	16	15	15	14
50-64-inik ukiullit	22	23	25	26	28	29	29
65 qummullu	1	1	1	1	0	3	3

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik <https://bank.stat.gl/SON004>.

Takussutissiaq 4-rimi takutinneqarpoq 2014-imiit 2020-mut suliffeqangikkallarnermi ikiorsiissutinik pisartut ukiui malillugit agguataarneri. Ataatsimut isigalugu ikiorsiissutinik pisartut amerlassusaat 33 pct.-it missaannik ikilismapput. 18-29-nik ukiullit (44 pct.) aamma 40-49-nik ukiullit (55 pct.) 30-39-nillu ukiullit aamma ikilismallutik (26 pct.). 50-it sinnerlugit ukiullit ikiorsiissutinik pisartagallit 11 pct.-inik amerlismapput.

Takussutissiaq 4. 2014-imiit 2020-mut suliffeqangikkallarnermi ikiorsiissutinik pisartut amerlassusaat ukiui malillugit

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Katillugit	3.112	3.143	2.916	2.944	2.566	2.333	2.111
-17-inik ukiullit	-	-	-	-	-
18-29-nik ukiullit	642	676	659	660	553	438	358
30-39-nik ukiullit	577	562	529	537	481	461	423
40-49-nik ukiullit	812	771	631	548	439	369	369
50-64-inik ukiullit	1.062	1.101	1.061	1.152	1.039	1.009	908
65 qummullu	19	33	36	45	54	56	53
Pisartagallit amerlassusaat pct.-inngorlugit							
-17-inik ukiullit	-	-	-	-	-	-	-
18-29-nik ukiullit	21	22	23	22	22	19	17
30-39-nik ukiullit	19	18	18	18	19	20	20
40-49-nik ukiullit	26	25	22	19	17	16	17
50-64-inik ukiullit	34	35	36	39	40	43	43
65 qummullu	1	1	1	2	2	2	3

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik <https://bank.stat.gl/SON006>.

Utaqqisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartagallit

Takussutissiaq 5-i malillugu piffissami 2015-imiit 2020-mut ernereermermi ullormusianik pisartagalinni 18-29-nik ukiullit missiliorlugu 2/3-inik annertutigipput.

Takussutissiaq 5. 2015-imiit 2020-mut ernereermermi ullormusianik il.il. pisartagallit amerlassusaat ukiui malillugit

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Katillugit	1.041	1.083	1.051	1.014	1.040	1.052
-17-inik ukiullit	7	..	6	-
18-29-nik ukiullit	684	681	671	656	650	660
30-39-nik ukiullit	297	347	324	306	347	337
40-49-nik ukiullit	49	45	41	37	29	45
50-64-inik ukiullit	6	..	8	10	8	7
65 qummullu	-	-	-	-	-	-
Pisartagallit amerlassusaat pct.-inngorlugit						
-17-inik ukiullit	1	..	1	-
18-29-nik ukiullit	66	63	64	65	63	63
30-39-nik ukiullit	29	32	31	30	33	32
40-49-nik ukiullit	5	4	4	4	3	4
50-64-inik ukiullit	1	..	1	1	1	1
65 qummullu	-	-	-	-	-	-

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik <https://bank.stat.gl/SON006>.

Takussutissiaq 6-imi 2015-imiit 2020-mut utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut kommuninut agguataarneri takutinneqarput.

Pisortanit ikiorsiissutinik pisartagallit (32 pct.-it) Kommuneqarfik Sermersuuminngaanneerput, Kalaallit Nunaanni kommunit inuttunersaannit.

Avannaata Kommuniani pisortanit ikiorsiissutinik pisartagallit amerlassusaat 47 pct.-inik ikilisimapput. Kommunillu sinnerini 20-35 pct.-inik ikilisimallutik.

Utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik
pisartagallit

Takussutissiaq 6. 2015-imiit 2020-mut utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut amerlassusaat kommunit malillugit

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Amerlassusaat						Aningaasat annertussusaat					
	Pisortanit ikiorsiissutit katillugit											
Nuna tamakkerlugu	7.111	6.063	5.787	5.086	4.760	4.702	132.564	109.457	103.711	87.972	75.685	75.118
Kommune Kujalleq	1.120	1.046	1.035	921	855	891	20.310	17.822	17.514	14.898	13.759	13.584
Kommuneqarfik Sermersooq	2.483	2.174	2.092	1.865	1.634	1.488	54.983	49.521	45.969	39.114	29.567	29.924
Qeqqata Kommunia	1.043	883	841	819	843	837	19.943	15.484	14.090	13.094	13.673	13.549
Kommune Qeqertalik	951	783	724	640	683	691	13.595	11.151	11.136	9.179	10.036	9.208
Avannaata Kommunia	1.514	1.177	1.095	841	745	795	23.734	15.479	15.002	11.686	8.621	8.853
	Suliffeqangikkallarnermi ikiorsiissutit katillugit											
Nuna tamakkerlugu	3.143	2.916	2.944	2.566	2.333	2.111	41.198	32.726	39.413	32.012	30.802	29.389
Kommune Kujalleq	523	473	480	424	372	387	9.153	7.441	8.325	6.391	6.181	6.081
Kommuneqarfik Sermersooq	727	691	638	557	608	449	10.410	8.932	8.681	7.312	9.558	7.160
Qeqqata Kommunia	597	578	598	496	417	495	6.847	4.975	6.792	4.897	4.341	5.363
Kommune Qeqertalik	556	575	584	519	490	312	6.258	5.810	8.678	7.522	6.065	5.785
Avannaata Kommunia	740	599	644	570	446	468	8.529	5.568	6.937	5.891	4.656	5.001
	Ernereermi ullormusiat il.il.											
Nuna tamakkerlugu	1.041	1.083	1.051	1.014	1.040	1.052	34.048	36.268	36.744	35.978	36.195	43.799
Kommune Kujalleq	171	150	160	143	128	136	5.987	5.249	5.690	5.182	1.075	5.284
Kommuneqarfik Sermersooq	327	316	313	322	350	360	10.273	10.748	10.913	11.774	13.119	14.987
Qeqqata Kommunia	169	190	193	189	217	200	5.975	6.270	6.817	6.493	7.814	8.949
Kommune Qeqertalik	157	163	152	133	146	133	4.893	5.492	5.154	4.576	5.091	6.316
Avannaata Kommunia	217	264	233	227	199	223	6.920	8.510	8.170	7.952	6.096	8.263

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik <https://bank.stat.gl/SON004> aamma <https://bank.stat.gl/SON006>.

Ilaqtariit pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit

Takussutissiaq 7-imi 2015-imiit 2020-mut ilaqtariit pisortat ikiorsiissutaannik pisartagaqarsimasut aamma pisartakkat annertussuserisimasaat takuneqarsinnaapput. Inuit ataasiakkaat pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit assigalugit (Takussutissiaq 6 qulaaniittoq takuuk) takuneqarsinnaavoq ilaqtariit pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit 31 pct.-inik ikilisimasut. Kommunini pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit assinganik aamma ineriartorsimapput.

Takussutissiaq 7. 2015-imiit 2020-mut ilaqtariit pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit aamma ataatsimut ikiorsiissutit annertussusaat

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Amerlassusaat						Aningaasat amerlassusaat					
Nuna tamakkerlugu	6.120	5.305	5.070	4.532	4.263	4.208	132.564	109.457	103.711	87.972	75.685	75.118
Kommune Kujalleq	977	923	891	807	769	803	20.310	17.822	17.514	14.898	13.759	13.584
Kommuneqarfik Sermersooq	2.174	1.915	1.894	1.687	1.491	1.366	54.983	49.521	45.969	39.114	29.597	29.924
Qeqqata Kommunia	905	773	726	725	737	724	19.943	15.484	14.090	13.094	13.673	13.549
Kommune Qeqertalik	828	702	649	578	599	618	13.595	11.151	11.136	9.179	10.036	9.208
Avannaata Kommunia	1236	992	910	735	667	697	23.734	15.479	15.002	11.686	8.621	8.853

Takussutissiaq 8-mi takuneqarsinnaavoq ilaqtariit ukiumut pisortanit ikiorsiissutinit pisartagallit, pisartagaasa annertussusaat tunngavigalugit immikkoortiterneqarsimasut. Ataatsimut isigalugu ilaqtariit pisartagallit 31 Utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartagallit

pct.-inik ikilissimapput. Ikileriaatsit assigiinngitsumik inissisimapput, tassa ikiorsiissutininik annikinnernik pisartagallit (500-5.000 kr.) 13 pct.-inik ikilissimammata annertuumillu (60.000 kr.-it sinnerlugit) pisartagallit 68 pct.-inik ikilinerusimallutik.

Takussutissiaq 8. Ilaqutariit pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit amerlassusaat, pisartakkat annertussusaat malillugit

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Amerlassusaat					
Ikiorsiissutininik pisartut katillugit	6.120	5.305	5.070	4.532	4.263	4.208
500-5.000 kr.	1.793	1.575	1.492	1.448	1.616	1.553
5.001-20.000 kr.	1.962	1.796	1.754	1.656	1.431	1.421
20.001-40.000 kr.	1.036	848	840	772	660	689
40.001-60.000 kr.	536	469	441	362	310	293
60.000 kr.-nit annertunerusut	793	617	543	294	246	252

Takussutissiami 9-mi takuneqarsinnaavoq 2015-imiit 2020-mut ilaqutariit pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit akornanni meeqqat inersimasullu amerlassusaat. Takussutissiammilu 10-mi takuneqarsinnaavoq nuna tamakkerlugu ilaqutariit pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit ilaqutariit imminnut assingusut sanilliunneri. Ilaqutariit sanilliunneranni takuneqarsinnaavoq ilaqutariit assigiinngikkaluarlutik assigiipajaamik inissisimasut. Ilaqutariit qanoq ittuuneri pisortat ikiorsiissutaannik pisartagaqarnernissamut apeqqutaatinneqanngillat.

Takussutissiaq 9-mi takuneqarsinnaavoq 2015-imiit 2020-mut ilaqutariit pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit akornanni meeqqat inersimasullu amerlassusaat. Takussutissiammilu 10-mi takuneqarsinnaavoq nuna tamakkerlugu ilaqutariit pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit ilaqutariit imminnut assingusut sanilliunneri. Ilaqutariit sanilliunneranni takuneqarsinnaavoq ilaqutariit assigiinngikkaluarlutik assigiipajaamik inissisimasut. Pisortat ikiorsiissutaannik pisartagaqarnernissamut ilaqutariit qanoq ittuuneri apeqqutaatinneqanngillat.

Takussutissiaq 9. Ilaqutariit pisortat ikiorsiissutaannik pisartagallit, ilaqutariit qanoq ittuuneri aamma pct.-inngorlugu annertussusaat malillugit

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Amerlassusaat						Pct.-inngorlugit					
Ilaqutariit tamakkerlugit	6.120	4.172	5.070	4.532	4.263	4.208	100	100	100	100	100	100
0 inersimasut, meeraq 1	6	52	82	0	1	2
1 inersimasut, meeqqat 0	3.001	2.653	2.540	2.316	2.152	2.113	49	50	50	51	50	50
1 inersimasut, meeraq 1	672	584	580	525	507	467	11	11	11	12	12	11
1-imit amerlanerit inersimasut, meeraq 1	523	482	435	404	356	352	9	9	9	9	8	8
2 inersimasut, meeqqat 0	564	453	483	425	445	442	9	9	10	9	10	11
2-nit amerlanerit inersimasut, meeqqat 0	1357	1132	1030	856	751	752	22	21	20	19	18	18

Takussutissiaq 10. Nuna tamakkerlugu ilaqutariit, ilaqutariit suuneri pct.-inngorlugillu annertussusaat malillugit

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Amerlassusaat						Pct.-inngorlugit					
Ilaqutariit tamakkerlugit	29.975	30.034	30.271	30.528	30.752	30.947	100	100	100	100	100	100
0 inersimasut, meeraq 1	1.113	1.129	1.094	1.066	1.115	1.044	4	4	4	3	4	3
1 inersimasut, meeqqat 0	15.547	15.602	15.907	16.233	16.435	16.626	52	52	53	53	53	54
1 inersimasut, meeraq 1	1.804	1.811	1.813	1.834	1.871	1.904	6	6	6	6	6	6
1-imit amerlanerit inersimasut, meeraq 1	1.101	1.077	1.079	1.103	1.111	1.099	4	4	4	4	4	4
2 inersimasut, meeqqat 0	4.750	4.742	4.768	4.742	4.742	4.792	16	16	16	16	15	15
2-nit amerlanerit inersimasut, meeqqat 0	5660	5673	5610	5550	5.478	5.482	19	19	19	18	18	18

Inatsit tunngaviusoq

Ataani atuarneqarsinnaapput utoqqalineri aammalu siusinaarluni soraarnerussutisiat pillugit inatsisit tunngaviusut. Annertunerusumik paasisutissanut Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik, Namminersorlutik Oqartussat nittartagaanni www.naalakkersuisut.gl –imiittumi innersuussutigineqarpoq, tassani isumaginninnerup iluani inatsisit, peqqussutit nalunaarutillu il.il. atuutsinneqartut atuarneqarsinnaallutillu aaneqarsinnaapput.

Pisortanik ikiorsiissutit

Pisortanik ikiorsiissutinik, aningaasartuutinut aalajangersimasunut ikiorsiissutinik kiisalu immikkut ittumik tunngaveqarluni ikiorsiissutinik pisartagaqalersinnaatitaanermi piunasaqaataavoq qinnuteqartoq aalajangersimasumik najugaqarfeqarnissaa Kalaallillu Nunaanni inunnik nalunaarsuisarfimmi nalunaarsorsimanissaa, aammalu:

- Qallunaatut innuttaassuseqarnissaa,
- Qallunaatut innuttaassuseqartumut katisimasuunissaa, kingullertigut katisimasuunikuunissaa imaluunniit,
- Nunanik allanik isumaqatigiissuteqarneq imaluunniit nunat tamalaat akornanni kattuffiit isumaqatigiissutaat malillugit qallunaatut innuttaassuseqanngitsut Kalaallit Nunaanniinnermi ingerlaannartumik pilersuinnermut aningaasartuutinullu aalajangersimasunut pisortanik ikiorserneqarsinnaatitaappata.

Pisortanik ikiorserneqarneq pisarpoq aatsaat pisariaqartitsineq ikiorsiissutinik allanik matuneqarsinnaanngippat. Pisortanik ikiorsiissuteqarneq pisarpoq Pisortanik ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 20. november 2006-imeersoq ima allanngortinneqartoq Pisortanik ikiorsiissutit pillugit inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. 5, maj 2008-imeersoq (Oqaatsitigut periutsitigullu erseqqissaanerit) aamma Inatsisartut inatsisaat nr. 7, 31. maj 2010-meersoq pisortanik ikiorsiissutit pillugit inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnera (Illerfiillu angallanneqartarneri kiisalu pisortanik ikiorsiissutinik tunniussisarnermi piunasaqaatit erseqqissaavigineqarneri) malillugit. Pisortanik ikiorsiissutit

tunniunneqartarnerat pillugu, iliuusissatut pilersaarutit, sulisinnaassuseq il.il. pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 4, 15. marts 2007-imeersoq aamma takuuk.

Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit

Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit suliffeqannginnermik, napparsimanermik imaluunniit ajutoorsimanermik peqquteqartumik inuussutissarsiorluni isertitaqarunnaarnermi tunniunneqartarpoq.

Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissuteqartarnermi angerlartitaasimasutut nalunaarsorneqarsimasut suliffeqanngikkallartullu kiisalu nammineq pisuussutiginnisamik suliffeqanngikkallartut, angerlartitaasimasut napparsimasullu inuussutissarsiornermi isertitaasa taarserneqarnissaat isumannaarniarneqarpoq.

Ikiorserneqarnissamut piunasaqaatit naammassineqartariaqartut tassaapput:

- 18-inik ukioqalereersimanissaq imaluunniit pilersuisuunissaq,
- Kalaallit Nunaanni inuit allattorsimaffiani nalunaarsorsimanissaq, kiisalu
- Sapaatip akunnerini 13-ini kingullerni akissarsiaqarluni suliffeqarnikuusimanissaq piffissamilu tassani minnerpaamik akunnerit 182-it suliffiginikuusimanissai. Piffissaq suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutinik pisartagaqarfiusimasoq suliffeqarluni isertitaqarfiusimasutut naatsorsuussaangilaq.

Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit annertussusaat, ullormi siullermi suliffeqanngitsutut saaffiginninnermit agguaqatigiissillugu akunnerit sapaatip akunnerini 13-ini kingullerni akissarsialittut suliffiusimasut malillugit naatsorsorneqartarput. Ikiorsiissutillu annerpaamik sapaatip akunnerini 13-ini pisartagarineqarsinnaapput. Ikiorsiissutaasartut minnerpaamik ulluni 14-ini annerpaamillu akunnerni 40-ini isertitanut naatsorsuussaapput

Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit akileraarusigassaapput, SIK-mi Naalakkersuinilu isumaqatigiissutit malillugit akit minnerpaat ilinniagaqarsimangitsunut 90 procentiinik naleqarlutik.

Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit Inatsisartut inatsisaat nr. 2 15. maaji 2014-imeersoq suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit pillugit 1. juuli 2014-imi atuutilersoq malillugu tunniunneqartarput.

Ernereernermi ullormusiat il.il.

Ernereernermi ullormusiaqartitsineq pisarpoq ernisimalluni sulinnigiffeqarnermi isertitaqarunnaarsimagaanni.

Ullormusiaqarsinnaatitaaneq akissarsiaqarlutik sulisunut, namminersortunut taakkulu apparisaannut pilersueqataasunut soorlu aalisartunut, piniartunut savaatilinnullu aammalu ilinniagaqarsimallutik naammasserlaanut ilinniarnissamullu ilinniarnissamullu aalajangersimasunut qinnuteqarsimasunut atuuppoq. Ullormusiat annertussusaat ilinniagaqarsimangitsunut

akunnermut aki ilanngaataqanngitsoq malillugu annerpaamillu sapaatip akunneranut akunnernut 40-nut annertussusilinnut naleqqussagaavoq.

Ernereermermi ullormusianut atuutsinneqartut tassaapput:

- Naartusooq erninissamut naatsorsuutigisamit sapaatip akunneri marluk sioqqullugit sulinnigiffeqarsinnaatitaavoq.
- Meerartaarmermi siullermi anaanaasooq ernereermerup kingorna sapaatip akunnerini 15-ini sulinnigiffeqarsinnaatitaavoq kiisalu meerartaaqqinnermi imaluunniit amerlanerusunik meerartaaqqinnermi ernereermerup kingorna sapaatip akunnerini 19-ini sulinnigiffeqarsinnaatitaalluni.
- Ataataasooq meeqqap/meeqqat inunnigoreermeranniit sapaatip akunneri pingasut sulinnigiffeqarsinnaatitaavoq.
- Angajoqqaat, tassa imaappooq nammineq toqqakkamik angajoqqaajusoq, siullerpaamik meerartaarmermi ernereermerup kingorna aamma sapaatip akunneri 21-t sulinnigiffeqarsinnaatitaavoq kiisalu meerartaaqqinnermi arlalinnilluunniit meerartaaqqinnermi ernereermerup kingorna aamma sapaatip akunneri 25-t sulinnigiffeqarsinnaatitaalluni (angajoqqaat sulinnigiffeqarsinnaanerannut inatsit malillugu).

Ernereermermi ullormusiaqartitsineq pisarpoq Inatsisartut Inatsisaat nr. 14 17. decembari 2009-meersoq naartunermi, ernereermermilu sulinnigiffeqarmermi meeravissartaarmermilu sulinnigiffeqarneq ullormusiaqarnerlu pillugit inatsit malillugu. Peqqussut 1. marsi 2010-imi atuutilerpoq. Meerartaarmermi sulinnigiffeqarmerup sivilissusaa allanngortinneqarpoq Naartunermi, erninermi meeravissartaarmermilu sulinnigiffeqartarneq ullormusiaqartarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2019-imeersoq (Angajoqqaat sulinnigiffeqartarnerinut piffissarititaasup sivilissorneqarnera) malillugu.

Nalunaarsuutit tunngaviusut aamma suliarineri

Isumaginninnermut nalunaarsuutit tunngaviusut kommunit nalunaarsuiffianninngaanerput. Nalunaarsuutit Kommunit akuerisaannik KIMIK IT A/S-imit tiguneqarput. Isumaginninnermut naatsorsuutit allattorsimaffiat aammalu nalunaarsuutit tunngaviusut qulequttani tulliuttuni taaneqartut Datatilsynet-mit akuerineqarlutik nassuiarneqarput. 2018-i aallarnerfigalugu Sermersuumi nalunaarsuuserisarfik Prisme, nalunaarsuutininik toqqaannartunik aallerfiusoq, atulerpoq. Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiineq, suliffeqannginnermi aamma suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiineq napparsimanermi, tamarmik suliffeqannginnermi ikiorsiissuteqarnerut ataatsimoortinneqarput. Qeqqata Kommunianut tunngasunut 2019-imi Prisme atorneqalerpoq, 2020-lu aallarnerfigalungu Kommuni Qeqertalimmi aamma Avannaata Kommuniani atorneqalerluni.

Utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik
pisartagallit – qupp. 10

2018-i aallernerfigalugu akileraarutaasussatut pisortanit ikiorsiissutaasartut ataatsimut katinneqarput, pisortani ataatsimoorussamik kontoplanini ikiorsiissutitut immikkoortiterinerit nutaat malillugit.

Uuttuutit atorineqartut

Isumaginninnermut tunngasut kisitsisitigut paasissutissaanni uuttuutit pingaarnerit tassaapput:

- Inuup-normua
- Ikiorsiissutip suunera (arts- aamma kontonormu)
- Ulloq ikiorsiissuteqarfigineqartoq (ulloq, qaammat aamma ukioq)
- Ikiorsiissutip annertussusaa (aningaasat koruuninngorlugit)

Kisitsisitigut paasissutissat aaqqissuunneri

Nalunaarsuutit tunngaviusut allaffissorluni nalunaarsuiffinninngaanneerput, kisitsisitigullu paasissutissiinnermut atortussiatut ineriartortitaanatik, taamaattumillu nalunaarsuutit tunngaviusut suliaareqqillugit misissorlugillu suliaapput.

Nalunaarsuutininik misissuineq

Ikiorserneqarsimasut allattorsimaffianni ilaasut ikiorserneqareernerup kingorna ikiorsiissutininik utertitsisimasut (ikiorsissutigineqartunik taarsiisimasut), kukkunermilluunniit allattorsimaffimmiittut naatsorsuutitut ilaangillat. Inuup normui atorsinnaangitsut nakkutiginilluni misissuineri peerneqarput. Kommunit naatsorsuutaannit aammalu kommunini tapiissutigineqarsimasut naatsorsuutaannit uani saqqummersitami annikitsumik allaanerussuteqartoqarnera nalunaarsuutininik atorineqartunik misissuinerup takutippaa.

Kommunit naatsorsuuseriviini kisitsisinilu paasissutissani saqqummiunneqartuni ikiorsiinerit ukiup siuliani pisut ilaasinnaapput; soorlu ikiorsiinerup pereerneratigut akiliinerit akinut malittarisassaliorsimanerup kinguneratigut pisimasut, taamaattumillu aningaasat amerlassusaat akinik malittarisassaliorsimanerup kingunerisaanit ikiorseereernermi akiliisimanertut nalilersukkat 500 kr.- t ataallugit annertussusillit piaarneqarput. Pisortanit ukiup ingerlanerani ikiorserneqarsimasut naatsorsuineri 500 kr.-nik anginermilluunniit ikiorserneqarsimasut naatsorsuutini killigititaapput, suliffeqanngikkallarnermilu aammalu ernereernermi ullormusianut il.il 1.000 kr.-t killigititaallutik.

Periaaseq

2020-mi innutaasunut kisitsisitigut paasissutissanut naatsorsueriaatsimi annikitsumik allannguisoqarpoq. Allannguutillu suliffeqanngikkallarnermi kiisalu ernereernermi ikiorsiissutininik pisartunut naatsorsueriatimut aamma sunniuteqarput. Naatsorsuutininilu qanoq inissimasoqarneranik saqqummiunneqartut allannguuteqanngillat.

Misissukkat amerlassusaannik killiliineq

Kisitsisini paasissutissani matumani pineqartut tassaapput Naatsorsueqqissaartarfiup inunnik nalunaarsuiffiani inuit ukiup naanerani Kalaallit Nunaanni kommunini najugaqartutut allattorsimasut. Inuit nalunaarsuiffianni sumiiffimmi najugaqartutut allaqqasoq tassani najugaqartutut naatsorsuussaavoq, inuillu allattorsimaffianni sumiiffimmi najugaqartutut naatsorsorneqarsimaneq kommunit naatsorsuuserisarfiani allami najugaqartutut allaqqasinnaalluni.

Utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartut ikiorsiissutaasartut annertussusaat ikiorsiissutillu tunniunneqartut amerlassusaat malillugit killilerneqarput. Ikiorserneqartoq ukiup ingerlanerani 500 kr.-t ataallugit pisortanit ikiorsiissutinik pisartagalik naatsorsuutini ilaangilaq. Suliffeqanngikkallarnermi aammalu ernereermermi il.il. ullormusialinnut 1.000 kr. killigitinneqarpoq. Taamatut killiliinermi malittarisassanut allannguinerup kinguneri naatsorsuutinit ilaanginnissaat isumannaarneqarpoq.

Ernereermermi ullormusiat il.il.

Ernereermermi ullormusiat naatsorsorneranni ukiumi pineqartumi meerartaarmermi ullormusiaqarsimasut tamarmik ilanngunneqarput. Meerartaarmermi ullormusiallit ilaat ukiut marluk (ass. 2018-ip naanerani aamma 2019-ip aallartinnerani) ullormusiaqarsinnaasarput. Taamaasilluni meerartaarmermi ullormusiallit ukiumi pineqartumi ernisimasunit amerlanerupput.

Ilaqutariit

Ilaqutariinnut naatsorsuutini Naatsorsueqqissaartarfiup ilaqutariit pillugit paasissutissiornerani (ass. BENFAM1 tabelimi) nassuiaaneq atorneqarpoq. Inuusuttut angajoqqaaminni najugallit ilaqutariinni inersimasut qitornaattut ilanngunneqarput.

Naatsorsuutit inerneru aamma ataatsimut kisitat inerneru

Tabelit ilaanni ikiorsiissutinut pisartut amerlassusaannut kisitsisit inerneru nuna tamakkerlugu ikiorserneqartartut amerlassusiattut inerneqanngillat, tamannalu ikiorsiissutinik akileraarutaasussanik pisartut saniatigut aamma akileraarutaasussaangitsunik pisortanit ikiorserneqartarnerannik pissuteqarsinnaavoq. Naatsorsuutinili ikiorserneqartartut amerlassusaat ikiorsiissutit suunerini pineqartuni assigiinngitsuni tamarmik naatsorsuutini ilaapput, nunali tamakkerlugu naatsorsuutini inummik ataatsimik naleqarlutik ikiorsiissutinik pisartutut naatsorsorneqarput.

Pisortanit ikiorsiissutit, akileraarusigassaangitsut: Utertitsinissamut pisussaataaneq

Ikiorserneqartartunut naatsorsuutit aammalu pisortat ikiorsiissutaasa akileraarutaasussaangitsut amerlassusaannik taasatut naatsorsuutit, pisortat ikiorsiissutaannik taarserneqartussanik ilaqanngillat; pineqartut pillugit kommunit assigiinngitsunik nalunaarsueriaaseqartarnerat pissutigalugu.

Ukiut

Ukiumi pineqartumi decembarip naanerani ukiorisat malillugit naatsorsorneqarput.

Kommunit najugaqarfiillu

Januaarip aallaqqaataat 2009 aallernerfigalugu kommunit 18-iusimasut kommunerujussuarnut sisamanut katiterneqarput, 2018-imilu januaarip aallaqqaataani Qaasuitsup Kommunian aamma Kommune Qeqertalimmut kiisalu Avannaata Kommunianut avinneqarluni. Saqqummersitami matumani 2018-imi decembarimi kommunit avinneqarneri nutaat malinneqarput, kommuniusimasulli kommunini nutaani najugaqarfittut atorneqarput. Saqqummersitamilu kommuninut immikkoortiterinerni massakut kommunit avinneqarneri pineqarput, najugaqarfinnullu immikkoortiterinerni 2009 sioqqullugu kommunit pineqarlutik. Immikkoortiterinerit marluk ataani takussutissiami takuneqarsinnaapput

Tabel 1. Kommunit najugaqarfiillu

Kommuni	Kujalleq	Sermersooq	Qeqqata	Qeqertalik	Avannaata
Distrikti	Nanortalik	Ivittuut	Maniitsoq	Kangaatsiaq	Ilulissat
	Qaqortoq	Paamiut	Sisimiut	Aasiaat	Uummannaq
	Narsaq	Nuuk		Qasigiannugit	Upernavik
		Tasiilaq		Qeqertarsuaq	Qaanaaq
		Ittoqqortoormiit			

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Saaffiginniffissaq

Sune Steenskjold

E-mail: sust@stat.gl

Isumaginninnermut tunngasut

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

